

De Chinese zuivelmarkt

De melkproductie in China is de snelstgroeiende ter wereld, met veel vraag naar kennis en technologie in en over de melkveehouderij. Reden voor het ministerie van LNV om binnen één jaar drie handelsmissies te organiseren naar dit land. In het Hollandpaviljoen van de jaarlijkse Dairy Expo, begin september in Peking, waren de deelnemers onverdeeld positief. Een aantal sloot veelbelovende contracten af en alle deelnemers participeren in het Netherlands Agri-Business Support Office.

Tijdens de tweede handelsmissie in 2006 voor de melkveehouderij vond er in het Hollandpaviljoen een feestelijke ceremonie plaats vanwege twee Chinees-Nederlandse projecten in de zuivel. Stalinrichter Agriprom en mestafvoerder JOZ tekenden voor een joint venture met de Huahuanu Group uit Henan. En het Drentse bedrijf Meko Dairy-Cheq gaat melkwachtapparatuur leveren aan Yili. China's op één-na-grootste zuivelproducent wil 4.000 exemplaren van Meko's MilkGuard FD (bewakingsapparatuur voor de melkproductie), compleet met nieuwe

snufjes als waarschuwings-e-mails en alarmtekstberichten. "We verwachten twee jaar te doen over de installatie," zegt de marketing manager van Meko, Peter Fopma. "Tegen die tijd zijn er nog eens vierduizend bij gekomen, als het groeiscenario van de Chinese overheid klopt."

Persoonlijke indrukken

Ook Agriprom en JOZ rekenen op succes. "Producten vanuit Nederland verkopen in China is heel moeilijk," zegt JOZ-directeur Henk Elling. "Dus gaan we lokaal produce-

ren, met een vertrouwde partner." De Huahuanu Group werkte eerder al samen met het Siddair. Dit LNV-demonstratieproject in Henan – voluit het Sino-Dutch Dairy Training and Demonstration Center (www.siddair.com) – is inmiddels succesvol afgesloten.

De andere tien deelnemers - ALH Genetics, CRV, Intervet International, Nutrifeed, Pacific Dairy Ingredients, Royal de Boer Barn Equipment, Schuitemaker Machines, The Friesian Agro Consultancy, Trioliet Mullos en Veepro Holland - sloten geen contracten af, maar

De Chinese interesse voor Nederlandse expertise bleek op het Sino-Dutch Seminar; de zaal luistert naar de lezing van Jan Venneman (Veepro Holland).

NABSO in Harbin, China

Om het Nederlands belang in de Chinese melkveehouderij te ondersteunen, werken circa 20 Nederlandse bedrijven en het ministerie van LNV samen. Rond de publicatiedatum van deze *Berichten Buitenland* wordt een Netherlands Agri-Business Support Office (NABSO) geopend in de stad Harbin (Heilongjian, Noordoost-China). Het is vooral gericht op de melkveehouderij en start in januari met een werkplan waarin de deelnemende bedrijven voor de komende twee jaar hun activiteiten hebben beschreven. De Chief Representative, Erik Baudoin, en zijn Deputy, Eva Chen, hebben alle participanten bezocht om de werkplannen zo scherp mogelijk te krijgen, om zo de bedrijven optimaal van dienst te kunnen zijn de komende jaren.

Het NABSO heeft geheel China als werkgebied, maar richt zich in eerste instantie op de 'echte' melkveeprovincies in Noordoost-China en het 150 miljoen US \$ Wereldbank-project. Reden waarom Harbin als vestigingsplaats is gekozen. Een mooi voorbeeld van publiek-private samenwerking in handelsbevordering (export, import, investeren). Het Ministerie financiert de menskracht en het bureau, en het participerende bedrijfsleven financiert alle activiteiten. Het NABSO zal in nauwe samenwerking met het LNV-bureau Peking de Chinese melkveehouderijsector ontsluiten.

Hebt u interesse in de dienstverlening of wilt u participeren, neem dan contact op met LNV-bureau Peking, e-mail info@nlpekagr.com

kijken toch terug op een geslaagde missie. Net als Geert Koopstra, voorzitter van het Productschap Zuivel: "Het was mijn eerste bezoek aan China en ik ben overweldigd. Ik heb alleen Peking even gezien, maar het is heel anders dan verwacht. En dan die economische groei, het bruist, je ziet het aan de mensen. Men kijkt hier echt op tegen Nederland als zuivelproducerend land."

LNV-bureau opent deuren

De Boer stalrichtingen is al langer in China actief, maar voor directeur Roel Westerbeek was dit het eerste bezoek aan China. "Ik ben de hele week mee geweest en zeer enthousiast over hoe het ambassadeteam het hier

enzovoort. We zijn met grote spelers op de Chinese markt in contact gekomen." Riemer Kramer van Meko DairyCheq deelt die mening: "Een introductie door de LNV-Raad werkt goed bij Chinese bedrijven." Het contract met Yili zou er niet zijn geweest zonder de eerste handelsmissie voor de zuivel, in september 2005. Toen stond er voor het eerst een door het LNV-bureau gecoördineerd Hollandpaviljoen op de Dairy Expo.

Ook Henk Elling van JOZ was daar aanwezig. "Om nu weer mee te doen is echt een bewuste keuze. Het is onvoorstelbaar wie hier allemaal komt. Ik ben natuurlijk niet geïnteresseerd in de eindgebruiker, ik moet

‘Men kijkt hier echt op tegen Nederland als zuivelproducerend land’

aanpakt. Het Hollandpaviljoen op de beurs heeft een mooie 'oranje-uitstraling'. De Frau Antjes en de molens zorgen direct voor herkenning; het is toch een goed agrarisch beeldmerk van Nederland. De samenwerking met de ambassade opent deuren voor ons. Bij zuivelondernemingen, lokale overheden

de handelaar hebben. Maar grote boeren komen hier ook. Een leverancier van Meng Niu, China's nummer één, wil uitbreiden naar 50.000 koeien!" Jos ten Horn van The Friesian Agro Consultancy vindt dit een goed moment voor Nederlandse ondernemers om in te stappen.

"Nu pas zie je de ontwikkeling en financiering voor de *milk supply*. Eerst ging het alleen om productiefaciliteiten."

Zuiveladviseur Age Bouma, al langer actief in China, verwacht de komende vijf jaar een veel hogere melkwaliteit. "In het verleden is geïnvesteerd in een toename van het aantal koeien en in het verwerkingscircuit. Maar nu is verdere verbetering bij de boer nodig, want alleen goede melk levert goede producten op."

LNV-raad Henk van Duijn is tevreden. "De Nederlandse beeldvorming van de zuivelmarkt in China was, na het terugtrekken van Friesland Coberco eind 2004, dat het helemaal niks was hier. Dat is natuurlijk niet waar. Het productievolume en het aantal dieren neemt snel toe. Het is de grootste landbouwsector waarvoor de Chinese overheid momenteel geld vrijmaakt. En er zijn wél kansen voor Nederland."

Dat die boodschap overkomt, bewijzen de drie handelsmissies binnen één jaar. In de aanloop naar de beurs bezochten de Nederlanders een lokale vestiging van de Carrefour-supermarktketen en de Sanyuan Food Group (melkproductie- en melkverwerkingscentra). "Een indrukwekkende melkveehouderij, met zo'n tweeduizend koeien," vertelt opnieuw Age Bouma. "Daar werd toch zo netjes gemolken, en er is 24 uur per dag een dierenarts op het terrein." Ook de rest van de deelnemers was onder de indruk van de omvang, het efficiënte management en de moderne technologie bij de Sanyuan-fabrieken.

Op de laatste dag vond het Sino-Dutch Development Seminar plaats. Kees de Koning (Wageningen Universiteit en Research) sprak over de Nederlandse zuivelketen, Jan Veneman (Veeopro Holland) over veestapelverbetering, Hans Wilmlink (ICAR Interbull Committee en NRS) over stamboekregistratie en kaasspecialist Age Bouma over kaas.

LNV-bureau Peking

Samenwerking met Indonesisch bedrijf op kant-en-klaarmaaltijden

In de special vis, schaal- en schelpdieren bij de Berichten Buitenland van mei 2006 vertelde Gerard den Heijer dat hij met zijn garnalenimport een project was gestart op Sumatra, Indonesië. Dat geeft te denken. Indonesië heeft een wankel economie en de voedselveiligheid en voedselhygiëne staan bloot aan kritiek. De Scheveningse ondernemer heeft echter zeer positieve ervaringen.

Gerard den Heijer heeft met behulp van het Programma Samenwerkende Opkomende Markten (PSOM, zie kader) een productielijn voor kant-en-klaarmaaltijden weten op te zetten, onder de vleugels van PT. Centralwindu Sejati. Samenwerking met deze leverancier was er al langer. Den Heijer betreft uit veel Aziatische landen de garnalen voor zowel de Nederlandse markt als voor de export. Zo ook uit Indonesië. Een aantal onbewerkte en bewerkte variëteiten komt al sinds jaren van deze inmiddels vertrouwde partner.

Voor de nieuwe kant-en-klaarmaaltijden, bestemd voor zowel de Nederlandse als overige Europese markten, zag Den Heijer dan ook de beste mogelijkheden bij deze

ultramoderne verwerkende industrie in Medan. De relaties waren goed en de ervaringen voorbeeldig. Om een succes te maken van een kant-en-klaarmaaltijd moet in het algemeen worden voldaan aan de hoogste eisen. Dus werd de kennis van Den Heijer ingebracht bij PT. Centralwindu Sejati om op BRC-niveau te kunnen produceren. Deze normering van het British Retail Consortium geldt mondiaal als de hoogst haalbare. Wie daaraan voldoet, kan met goed fatsoen een nieuw product aanprijzen en toegang tot elke wereldmarkt krijgen.

Gelijkwaardig partnerschap

In lijn met de advisering installeerde Den Heijer's hoofd R&D, Auke Andela, ook een

aantal machines bij de Medanese producent. Daarmee was de productielijn voor de vier verschillende smaken maaltijden startklaar. Voedingsdeskundige Immy den Heijer had deze in een proces met veel proeven en smaaktesten weten te creëren. Met de Nederlandse/Europese smaak in gedachten en de puur Indonesische ingrediënten voor handen, was het samenstellen van de maaltijden een tijdrovende affaire. De smaaktesten die het Nederlands Visbureau mocht uitvoeren, gaven meer zekerheid over de kansen van de maaltijden, die nu aan de Nederlandse consument worden aangeboden. De eerste fase in de sales moet uitwijzen of de Haagse consument, als erkende fan van Indonesisch eten, een 'addoe-lekker-ja!' laat horen.

PSOM

Het Programma Samenwerkende Opkomende Markten (PSOM) biedt financiële ondersteuning aan ondernemers met investeringsplannen in opkomende markten in Azië, Afrika, Latijns-Amerika en Midden-en Oost-Europa. Een belangrijke voorwaarde is de samenwerking met een lokaal bedrijf en het gezamenlijk nastreven van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) en het toekomstgerichte *people, planet, profit*. Het doel is om duurzame economische ontwikkeling in opkomende markten te stimuleren door werkgelegenheid, inkomen en kennis te genereren. Het ministerie van Buitenlandse Zaken (Ontwikkelingssamenwerking) ziet in het programma een bijdrage aan het duurzaam bestrijden van armoede en het ministerie van Economische Zaken een middel om het Nederlandse bedrijfsleven in die markten te positioneren. De EVD stuurt, begeleidt en controleert het PSOM namens deze ministeries.

